

Kære politikere.

Jeg mener det er dybt foruroligende, at vi har en professor i Danmark, der tydeligvis er den eneste på området der lyttes til. Jeg er klar over hun anses for at være førende ekspert på området herhjemme, men når hun gang på gang kan få lov at ytre sig, og senest med udtalelser som "e-cigaretter er noget fanden har skabt", så mener jeg virkelig politikerne bør se hende efter i sømmene.

Da jeg læste professor i tobaksforebyggelse, Charlotta Pisingers kronik "[Tobaksindustrien er fortsat skrappelløs](#)" var det første der slog mig, at hun virker enormt vred.

Jeg har med stor interesse fulgt hendes arbejde, jeg undres dog over vreden og modstanden hun udtrykker, hver gang hun ytrer sig.

Jeg enig med professoren: Rygning er problematisk - vi må ikke bare lade stå til.

Hvis 14.000 personer hvert år dør af rygerelaterede sygdomme, så mener jeg bestemt at vi er forpligtet til at sætte ind med alle midler, for at bekæmpe den såkaldte "tobaks-epidemi".

Det er almen viden, at det kræver viljestyrke, at kvitte tobakken. Og når jeg læser debatten der har givet anledning til professorens kronik, undrer vreden mig.

Phillip Morris, som vreden denne gang er rettet imod, anerkender at vi har et problem og fordrer til våbenhvile, ved at byde ind med alternative produkter, der kan få folk til at stoppe med at ryge.

Charlotta Pisinger ved hvad der virker - nemlig de, af Lægemiddelstyrelsen, godkendte præparater, nikotintyggummi, plaster, mist-sprays og de lægeordnede medicinske præparater, Champix (Varenicline) og Zyban (Bupropion), til brug i forbindelse med rygestop. De virker, de kan blot ikke stå alene.

Charlotta Pisinger har tidligere udtalt; at det kræver enorm viljestyrke at stå imod, og derfor virker det bedst hvis man får opbakning, hjælp og vejledning i forbindelse med rygestop. For nikotin er, hvis man spørger hende, lige så afhængighedsskabende som morfin.

Rygestopmedicin kræver en recept, og en henvendelse til lægen for at tale om rygestop, vil sandsynligvis ende ud i at "patienten" henvises til et kommunalt rygestopkursus. Det bliver et større projekt for de fleste rygere.

Det er uhyre problematisk, at det bliver så omfattende at planlægge et rygestop, hvis man ønsker hjælp til det. Så de fleste forsøger gentagne gange med en såkaldt "kold tyrker". Ofte lykkes det bare ikke.

Regeringen har forsøgt at gøre det nemmere at tage beslutningen om et rygestop, vha. en forsøgsordning hvor en bestemt gruppe borgere kan få betalt deres rygestopmedicin.

Dette tilbud skal gøre det mere attraktivt at gennemføre et rygestopforløb, med hjælp fra kommunerne og de praktiserende læger. Har man ikke råd til at betale for enten tyggummi eller medicin, betaler staten.

Her er jeg enig med professoren. Det virker på overfladen, som en god ide.

Hvis vi ser mod England, som vi i mange andre henseender gerne sammenligner os med, ser vi at de engelske sundhedsmyndigheder er dybt uenige med de danske, om hvordan man skal gribe "tobaks-epidemien" an.

Modsat Charlotta Pisinger, der ikke anerkender såkaldt "tobacco harm reduction" produkter, som e-cigaretter og snus, anbefaler de engelske sundhedsmyndigheder brugen af disse produkter.

Sundhedsstyrelsen vil ikke røre den engelske forskning med en ildtang, på trods af at den viser tydelig evidens for at f.eks. e-cigaretter anslås at være minimum 95% mindre skadelige end tobakscigaretter.

[Danmark fik alligevel nyheden d. 30. December 2018.](#) Charlotta Pisinger var dog hurtig til at rulle med øjnene, der er jo ingen evidens for, at det lykkes folk at stoppe med at ryge. De fleste fortsætter, og tror at nu er de sundere, fordi de kun ryger cigaretter engang imellem, og bruger e-cigaretter som supplement.

Endnu engang må jeg give professoren ret. Vil man stoppe med at ryge, så bør man stoppe helt.

[D. 31. januar blev ny forskning fra England offentliggjort](#) - Det første af sin slags: En gruppe personer deltog i et rygestop-projekt, nogen blev tildelt nikotinplaster og tyggegummi, andre blev tildelt e-cigaretter. Begge grupper fik også samtaler med rygestopvejledere.

Tallene viste overraskende, at 18% af deltagerne lykkedes med et komplet rygestop, og var fortsat røgfri efter et år vha. e-cigaretter. Kun 9% af deltagerne lykkedes med et komplet rygestop, og var fortsat røgfri efter et år, vha. nikotintyggegummi og plaster.

Studiet konkluderer altså, at der er en **dobbelt så stor chance for at lykkes med et komplet rygestop**, hvis man bruger e-cigaretter som rygestopmiddel, sammenlignet med brugen af de, herhjemme, "godkendte" rygestopprodukter.

Nu vi er ved tal, bør vi se på evalueringen af "vederlagsfri rygestopmedicin". I medierne blev der skrevet at 70% lykkedes med et rygestop.

Sådan var det Ikke helt.

Evalueringen viste at 70% af deltagerne i projektet **gennemførte forløbet**. Kun 28% af disse, var fortsat røgfri efter et halvt år. Tallene sammenlignes med de tal, der fremlægges for forløb, hvor brugerne selv betalte udgifterne. Her var der kun 66% der gennemførte forløbet, 33% af disse var fortsat røgfri efter et halvt år.

Hvis e-cigaretter har den øgede effekt de engelske studier viser, er det så ikke yderst relevant at finde ud hvordan de bedst implementeres som rygestopmiddel i Danmark?

Her er Charlotta Pisinger og jeg, desværre uenige.

Hun anbefaler brugen af produkter vi ved kan have alvorlige bivirkninger. Champix er et godt eksempel herpå. Hun vil ikke anbefale e-cigaretter - hvor der endnu ikke, efter 12 år på markedet, er dokumenteret betydelige bivirkninger.

Vi har brug for konkret viden, og den findes lige for næsen af os: Hvorfor ikke bruge den?

England forskede i e-cigaretter, fremlagde entydig og uafhængig dokumentation for at e-cigaretter virker som rygestopmiddel, og endda med bedre effekt end de midler vi tilbyder herhjemme. Forskning som bl.a. politikere og forskere herhjemme, efterlyser, findes allerede. Hvorfor vil vi i Danmark ikke anerkende den?

Charlotta Pisinger har også her talt klart og tydeligt. Man kan ikke bare håndplukke det man selv synes taler for ens sag. Selvom flere anerkendte, velrenommerede og økonomisk uafhængige forskere sætter deres navn og ære i forbindelse med den engelske forskning, kan man ikke konkludere noget som helst, mener hun.

Charlotta Pisinger omtaler ofte interessekonflikter som værende problematisk i forbindelse med forskning, lige her kan jeg ikke være mere enig. Faktisk mener jeg, at det er et stort problem de danske myndigheder bør se nærmere på.

De kunne starte med føromtalt projekt "vederlagsfri rygestopmedicin".

Selvom det måske er glemt, kan jeg nikke genkendende til Charlotta Pisingers bekymringer for korrupsion og interessekonflikter. Vejledningen der bruges, i forbindelse med tobaksforebyggelse, fik kritik for præcis dét efter udgivelsen. Det ved Charlotta Pisinger godt; eller det bør hun vide - hun var skribent på materialet i samarbejde med andre, heriblandt hendes ægtefælle Niels Ulrich Holm.

Materialet bruges endnu. Så alt tyder på at professoren er villig til at gå på kompromis, hvis gode resultater ses trods interessekonflikter.

Så hvad handler modstanden om? Kampen mod "tobaks-epidemien", at få folk til at kvitte tobakken? Eller handler det i virkeligheden om kampen mod e-cigaretter?

En invitation blev sendt til Charlotta Pisinger, den kom hende aldrig i hænde. Det virker som en umulig kamp at få hende i tale, med mindre det selvfølgelig er medierne der henvender sig, så hun kan få lov, helt ukritisk at ytre sine holdninger. Forbrugerne af e-cigaretter har ved flere lejligheder efterspurgt samarbejde – i det mindste dialog. De danske e-dampere, repræsenteret ved Dansk e-Damper Forening, DADAFO, står klar til at indgå i en dialog omkring alle tænkelige måder, hvorpå den danske rygeprævalens kan sænkes hurtigst muligt.

- *rygestopvejleder og konsulent, Jeanett Bergfriedt Andersen*